

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: Ing. A.P., zastoupeného Mgr. Martinem Pechem, advokátem AK se sídlem Malá 6, Plzeň**, proti **žalované: Okresní správa sociálního zabezpečení Cheb**, se sídlem Obrněné brigády 30, P.O. Box 61, Cheb, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3.5.2010, čj. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD/nam,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Cheb ze dne 3.5.2010, čj. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD/nam, se z r u š u j e a věc se v r a c í k dalšímu řízení žalované.

II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 5.808,- Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Martina Pecha do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou předanou k poštovní přepravě dne 4.7.2010 žalobce brojil proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Cheb ze dne 3.5.2010, čj. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD/nam.

Žalobou napadeným rozhodnutím Okresní správa sociálního zabezpečení Cheb nevyhověla námitkám žalobce proti svému rozhodnutí – příkazu k provedení srážek ze starobního důchodu, kterýžto příkaz byl vydán dne 12.3.2010 pod č.j. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD.

Pojistné na sociální zabezpečení je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon č. 589/1992 Sb.“).

Řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je upraveno zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).

Svou žalobu odůvodnil žalobce tím, že pohledávka oprávněného byla zjištěna ve výkazu nedoplatků ze dne 24.5.1995, č. 165/95. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. se právo předepsat dlužné pojistné promlčuje za 10 let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl. Úkon ke zjištění výše pojistného a jeho vyměření byl proveden výkazem nedoplatků ze dne 24.5.1995. S ohledem na § 18 zákona č. 589/1992 Sb. žalobce uplatňuje námitku promlčení – promlčecí doba skončí nejpozději po uplynutí 10 let ode dne, kdy počala poprvé běžet, a to bez ohledu na doby, kdy promlčecí lhůta přestala běžet. Právo vymáhat pohledávku je tedy promlčeno.

Žalovaný správní orgán sice soudu předložil správní spis, ale k samotné žalobě se písemně nevyjádřil. Soud má tak za to, že žalovaná setrvává na svém stanovisku prezentovaném v rozhodnutí o námitkách.

Ze správního spisu soud zjistil, že výkazem nedoplatků ze dne 24.5.1995, č. 165/95, Okresní správa sociálního zabezpečení v Chebu uložila žalobci povinnost uhradit dlužné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za dobu září, říjen, prosinec 1993 ve výši 84.799,- Kč a penále od 11.10.1993 ke dni 24.5.1995 ve výši 147.657,- Kč s tím, že úhrn dlužného pojistného a penále činí 232.456,- Kč.

Ze správního spisu bylo dále zjištěno, že rozhodnutím – příkazem ze dne 12.3.2010, čj. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD, Okresní správa sociálního zabezpečení Cheb přikázala k vymození peněžitého plnění ve výši 232.456,- Kč podle jí vyhotoveného a vykonatelného výkazu nedoplatků ze dne 24.5.1995, č. 165/1995, výkon rozhodnutí srážkami ze starobního důchodu žalobce, který mu vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení. Proti tomuto příkazu podal žalobce námitky (jež se obsahově kryjí s žalobou). Rozhodnutím ze dne 3.5.2010, čj. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD/nam, Okresní správa sociálního zabezpečení Cheb námitkám žalobce proti svému rozhodnutí – příkazu k provedení srážek ze starobního důchodu ze dne 12.3.2010, čj. 25001/220-9010/0019/1996/VN/EXD, nevyhověla.

Své žalobou napadené rozhodnutí o námitkách odůvodnila Okresní správa sociálního zabezpečení Cheb tím, že povinný Ing. A. Postřihač, CSc., se ve svých námitkách opírá o § 18 zákona č. 589/1992 Sb., tedy namítá, že pohledávka OSSZ Cheb je promlčena, neboť uplynula lhůta 10 let od vykonatelnosti předmětné výkazu nedoplatků. OSSZ Cheb posoudila obsah podání, zda např. vymáhaný nárok nezanikl a jeho vymáhání by se stalo bezpředmětným, event. zda nenastaly další nové skutečnosti podstatně ovlivňující vymáhaný nárok a shledala, že takové důvody zde nejsou. Dne 24.5.1995 byl OSSZ Cheb vydán výkaz

nedoplatků č. 165/95, který se stal vykonatelným dne 30.5.1995, tj. dnem doručení povinnému. Dne 25.4.1996 převzal povinný oznámení o zahájení výkonu rozhodnutí vzhledem k tomu, že povinný ve stanovené lhůtě dlužnou částku ve výši 232.456,- Kč neuhradil. Dne 2.7.1997 převzal Okresní soud Plzeň-město návrh OSSZ Cheb na výkon rozhodnutí prodejem nemovitých věcí ze dne 17.6.1997. Dne 9.11.2000 Okresní soud Plzeň-město řízení zastavil, neboť se nepodařilo realizovat žádnou movitou věc. Běh promlčecí lhůty se tedy staví na 3 roky a 130 dní. Dne 10.4.2001 prohlásil na úpádce Ing. A. P., CSc., Krajský soud v Plzni konkurs pod sp. zn. 20 K 65/99 a Česká správa sociálního zabezpečení svou přihláškou ke konkursnímu řízení ze dne 21.6.2001 uplatnila celkovou částku ve výši 7.823.272,- Kč, z toho za OSSZ Cheb 313.185,- Kč, zbytek za OSSZ Plzeň-město. Tato částka obsahuje i výše uvedený výkaz nedoplatků. Krajský soud v Plzni tyto nároky uznal. Usnesením ze dne 8.6.2009, čj. 20 K 65/99-451, konkurs zrušil, když OSSZ Cheb byla ve svých nárocích uspokojena pouze do výše 15.708,- Kč. Z výše uvedeného je patrné, kdy byl na úpádce prohlášen konkurs a kdy byl zrušen. Na dobu běhu konkursního řízení se ve smyslu § 20 odst. 8 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, běh promlčecích lhůt staví. V daném případě se jedná o dalších 8 let a 138 dní. Vyrozuměním OSSZ Cheb ze dne 6.4.2010 bylo České správě sociálního zabezpečení sděleno, že dne 3.4.2010 nabyl příkaz právní moci a je vykonatelný. Zároveň vymáhaná částka byla omezena z 232.456,- Kč na 216.748,- Kč.

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).

Žaloba je důvodná.

V daném případě byly dlužné částky pojistného a penále předepsány žalobci k úhradě výkazem nedoplatků, vydaným Okresní správou sociálního zabezpečení v Chebu dne 24.5.1995 pod č. 165/95.

Mezi účastníky řízení je sporným to, zda právo vymáhat dlužné částky, předepsané k úhradě uvedeným výkazem nedoplatků, který se stal vykonatelným dnem 30.5.1995, je či není [resp. ke dni vydání exekučního příkazu (= k 12.3.2010) bylo či nebylo] promlčeno.

Soud jen upřesňuje, že v přezkoumávané věci se nejedná o právo dlužné částky předepsat (to se stalo výše uvedeným výkazem nedoplatků), nýbrž o právo je vymáhat.

Dále soud předesílá, že pokud jde o splatnost penále, způsob jeho placení, jeho vymáhání, promlčení a vracení přeplatku na penále, postupuje se stejně jako u pojistného (§ 20 odst. 8 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném od 1.1.1995 do 31.12.1995, a § 20 odst. 9 téhož zákona ve znění účinném od 1.1.1996).

Ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., jež se týká promlčení práva vymáhat pojistné a tudíž i penále, hovoří o platebním výměru. V daném případě však dlužné částky pojistného a penále nebyly žalobci vyměřeny platebním výměrem, nýbrž předepsány výkazem nedoplatků.

Podle § 104c odst. 1 věty první zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném od 1.1.1995 do 31.12.2005, o pojistném, zálohách na pojistné, penále a o přirážce k pojistnému na sociální zabezpečení rozhoduje okresní správa sociálního zabezpečení formou platebního výměru, s výjimkou rozhodování o placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, vrácení přeplatku na pojistném, přeplatku na zálohách na pojistné a o snížení záloh na pojistné.

Podle § 104g odst. 1 věty první zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném od 1.7.1993, dlužné částky na pojistném a penále může okresní správa sociálního zabezpečení předsat k úhradě též výkazem nedoplatků.

Výrazem „platební výměr“ ve smyslu § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. tedy třeba rozumět nejen rozhodnutí podle § 104c zákona č. 582/1991 Sb., ale také výkaz nedoplatků podle § 104g zákona č. 582/1991 Sb., neboť jím lze rovněž uložit povinnost uhradit dlužné částky na pojistném a penále (srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.7.1999 sp. zn. 20 Cdo 437/99).

Z hlediska aplikace § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. je pak rozhodná u platebního výměru podle § 104c zákona č. 582/1991 Sb. právní moc a u výkazu nedoplatků podle § 104g zákona č. 582/1991 Sb. vykonatelnost.

Do 31.12.2008 ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. znělo jen: „*Právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno.*“. Od 1.9.2008 toto ustanovení zní: „*Právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno. Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu.*“. Věta „*Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu.*“ byla do uvedeného ustanovení doplněna jeho novelou provedenou zákonem č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění.

Zásadní tu tedy je, zda ke stavění běhu promlčecí doby mohlo docházet i před 1.9.2008. *In concreto*: zda promlčecí doba běžela či neběžela po dobu výše uvedených vlekcůch se řízení u Okresního soudu Plzeň-město (dle žalované: *3 roky a 130 dní*) a u Krajského soudu v Plzni (dle žalované: *dalších 8 let a 138 dní*). To, že před 1.1.2009 nemohlo dojít k stavení promlčecí doby podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., ještě neznamená, že k takovému stavení by nemohlo dojít podle jiných právních ustanovení. V přezkoumávané věci však žalovaná v rozporu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů („*V odůvodnění se uvedou ... úvahy, kterými se správní orgán řídil ... při výkladu právních předpisů ...*“), žádnými zvláštními ustanoveními neargumentovala, natož aby uvedla, proč má za to, že takováto ustanovení mají přednost před ustanovením § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění účinném do 31.12.2008.

V této souvislosti by bylo dobré vědět, proč zákonodárce předmětné ustanovení novelizoval. Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, však o důvodu této konkrétní změny mlčí (viz Poslanecká sněmovna, 4. volební období, 2002-2006, tisk. č. 1006). Doplnění může znamenat, že stavění běhu promlčecí doby se tu nově zakládá, když před účinností novely k němu nemohlo docházet ani podle zákona č. 589/1992 Sb., ani podle jiných zákonů.

Doplnění by ovšem mohlo znamenat i to, že i když zde ke stavění běhu promlčecí doby před 1.9.2008 docházelo podle jiných zákonů, jen k odstranění nejasností a možná ve větším rozsahu bylo dodáno, že po dobu řízení u soudu promlčecí doba neběží. Interpretace sporných právních otázek v neprospěch účastníků řízení se však přičí principům plynoucím z čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a odporuje obecnému principu *in dubio pro mitius* a principu předvídatelnosti práva. Dlužníku nemůže být přičítána k tíži nedostatečnost, nejasnost, nevhodnost či jiná nedokonalost právní úpravy (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.7.2005, čj. 2 As 49/2004-83, www.nsssoud.cz). Soud se proto přiklání k první z uvedených interpretací.

Je tudíž na místě učinit závěr. Jelikož § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. před 1.1.2009 nestanovoval, že promlčecí doba po určitou dobu neběží, bylo právo vymáhat výše uvedené dlužné částky na pojistném a penále podle tohoto ustanovení – bez ohledu na dobu řízení u soudu – promlčeno za 10 let od vykonatelnosti výkazu nedoplatků vydaného Okresní správou sociálního zabezpečení v Chebu dne 24.5.1995 pod č. 165/95, tj. za 10 let od 30.5.1995. Novela zákona č. 589/1992 Sb. provedená zákonem č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, doplňující ustanovení § 18 odst. 2 o dikci „Promlčecí doba neběží po dobu řízení u soudu.“, nemůže mít vliv na předmětné promlčení, protože k promlčení práva vymáhat dlužné částky na pojistném a penále podle § 18 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. došlo výrazně před účinností této novely.

Jelikož žaloba je důvodná, soud podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost a podle § 78 odst. 4 s.ř.s. současně vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalované.

V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok vyhovujícího rozsudku nemůže znít tak, jak požadoval žalobce [= aby soud svým rozhodnutím řízení zastavil], nýbrž tak, jak uvedl soud.

Jak žalobce, tak žalovaný správní orgán souhlasili s tím, aby soud rozhodl o věci samé bez jednání (§ 51 odst. 1 věta první s.ř.s.).

Řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení jsou osvobozena od soudního poplatku [§ 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů].

Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v celkové výši **4.800,- Kč**, skládající se z odměny advokáta za dva úkony právní služby v plné výši, tj. po 2.100,- Kč, a z náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Za úkony právní služby oceněné plnou výší se považují převzetí a příprava zastoupení a replika. Odměna advokáta a náhrada advokáta byly navýšeny o částku **1.008,- Kč** odpovídající dani,

kteřou je advokát povinen z odměny a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalované určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. a stanovena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. (s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 31. ledna 2013

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková